

„V denarnih zadevah. Jaz sem mu namreč posredovala posojila, za kar me je dobro plačeval.“

Tako je imela za vsako moje vprašanje primeren odgovor. Lahko bi bil spraval njo in prej tudi barona v zadrego, ako bi bil hotel povedati, da sem oba njuna pogovora poslušal. Al ta glavni vdarec sem si prihranil za drug pot. Zato tudi nisem silil dalje v vdovo, marveč jo dal nazaj v ječo gnati.

Več sem opravil z „baroninjo“, ki je stopila v sobo še najmanj preplašena.

„Vaše imé, gospá ali gospodična?“ jo nagovorim, ko je sedla na ponudeni jej stol.

„Moje imé je G., jaz sem gledišna igralka.“

„Tedaj niste baroninja?“

„Nisem in menda tudi ne bom še tako hitro, ker ta baron me zdaj menda že ne bo mogel vzeti“, odgovarja še precej dobre volje in igraje z robcem. „Škoda za-nj, ima dosti denarja.“

„Ali mislite res, da je baron?“

„Se vé da, kaj pa! Toda, če bi tudi ne bil, kaj mene to briga?“

„Kdaj ste ga spoznali?“

„Preteklo zimo v mestu L., kjer sem bila igralka. Jel je za mano hoditi in pošiljati mi darila. Kaj sem hotela? Moj prejšnji častitelj je bil vse zapravlil, temu pa se je videlo, da ima še dosti denarja. Zakaj bi ne bila prišla se ga, dokler ima kaj?“

„Pa ste se imenovali baroninja in veljali za njegovo soprogo?“

„Kolikokrat sem bila na odru že baroninja in še več! Sicer pa jaz nikomur nisem rekla, da sem baroninja in soproga Kronbergova; oboje so si le ljudje domišljevali in jaz — čemu bi se bila branila obojega naslova!“

„Tedaj barona Kronberga niste poznali prej?“

„Kako li? Pravil mi je sicer, da je njegovo posestvo doli na Poljskem ali Ogerskem kje, a za drugo se nisem brigala.“

„Ali ste mislili poročiti se ž njim?“

„Kakor bi bilo kazalo, toda zdaj še ne.“

„Vi ste se hoteli prepričati, če je res tako bogat, kakor se je kazal?“

„Gotovo! Čemu bi mi bil mož, ki nič nima?“

„Vam se je morda zdelo, da ni vse tako, kakor se je videlo?“

„Kaj pa! Ženske moje vrste poznajo take ljudi, so jih že preveč skusile.“

„Kedar bi bil vse zapravlil — — —“

„Bi ga bila jaz popustila, se vé da.“

„On ni baron, marveč vse kaj drugega. Veste, od kod ima svoj denar?“

„S tako mislijo si nisem nikdar glave belila. Moj Bog, če bi človek hotel vsakega, ki ima denar, prašati, kje in kako ga je dobil, kolikim bi se zameril, kolikokrat škodoval sam sebi! Mislim, da je to kaka dedšina, kak dobiček v loteriji ali na borsi ali pa pri kaki kupčiji, ker denar tako lahkomisljeno zapravlja.“

„Kaj pa, ko bi ga bil dobil po kakem hudodelstvu, umoru?“

„Gospod“, pravi igralka ponosno in se spne kviško, da je videti njeno postavo v vsi telesni lepoti, „kaj pravite? Po umoru?! Da bi bila jaz z morilcem — o — o — ta misel bi me vničila! Zato prosim naravnost odgovora: ali me le skušate, ali je res, kar mi pravite?“

Krasne oči njene so vprte v mene in na obrazu se kaže prestrašenost, naravna, ne hlinjena, to mi je jasno. Zato jej tudi odgovorim:

„Baron Kronberg — njegovo pravo imé mi dozda še ni znano — je silno sumljiv, da je umoril neko vdovo in potem pobral njen denar.“

„On — morilec in ropar!“ zakriči igralka in se zgrudi na stol. Jaz in pisar jej prideva na pomoč, jej močiva čelo z vodo in tako jo čez par minut zopet spraviva k zavetju.

Ko je zopet pri sebi, nadaljujem s kolikor mogoče pomirljivim glasom, ker sem po vsem tem prišel do skoro prav gotovega prepričanja, da ona o hudodelstvu nič ne vé:

„Vi tedaj niste tega vedeli?“

„Ne pičice, gospod“, odgovarja s potrjim glasom in solze se jej vderó z oči. „Da bi se mi bilo to le zdelo! Zamišljen in raztresen je bil večkrat, a da to prihaja od težke vesti, — da bi bil morilec — —. Oh, zakaj sem bila tako lahkomiselna! Kje se bom smela še pokazati, če svet izvé, da je bil moj častitelj — morilec in ropar! Oh, vse je proč, moja gledal iška prihodnost moje nade — vse — vse!“

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Iz Dunaja 20. maja. — Kar so „Novice“ vsa leta trdile, da je namreč dualizem največa nesreča za Avstrijo, to zdaj začenjajo spoznavati celó najstrastnejši ustavoverci Dunajski, ki so vsaki dan manj zadovoljni s pogodbo, katero po načrtu Dunajskih in Budapeštanskih ministrov ima na novo za 10 let ukreniti Avstrijo z Magjarijo. Vladni listi sami zagovarjajo nesrečni novi načrt s tem, da pravijo: „le zaradi ljubelega miru z Ogri se sprejme nova pogodba.“ Nenasitljivost Magjarska je brez konca in kraja; ne le, da čedalje več hočejo „cislajtanske“ pomoči, oni tudi očitno delajo na to, da bi podrli še ta mostek, ki „obe polovici“ Avstrije skupaj drži. Morebiti čitateljem „Novic“ vstrežem, ako jim nekatere glasove iz tukajšnjih ustavoverskih krogov priobčim. Nedavno je tukajšni „Bürgerverein“ imel razgovor o novi Avstrijsko-ogerski pogodbi; v tem shodu je znani državni poslanec Skene med drugim zaradi razcepljenja Dunajske banke na dvoje tako-le govoril: „Če se en del denarnega zaklada iz Dunaja prenese v Budapešt, ni to drugega nego to, da se Avstrijska banka raztrga in Ogerska v svoje roke dobí moč, ki jo pozneje utegne proti nam rabiti. (Živa pohvala. Res je tako!) Pa še nekaj drugega se je bati. Novi bankovci bodo na eni strani imeli nemški, na drugi magjarski napis. Zdaj naj se pa, kar je lahko mogoče, primeri, da ena teh dveh držav pride v hudo denarno stisko; splaćati bo treba, pa ne bo s čim. Kaj se bode zgodilo? Bankovcev, ki so po novi pogodbi skupni postali Avstriji in Ogerski, bodo v tej sili toliko naredili, kolikor bo treba. Mi bomo pa te (za Ogerske potrebe narejene) bankovce morali vsakako jemati, kajti Ogerskih od naših ne bode mogoče ločiti! Treba že danes na vse misliti, kar utegne priti. Mi moramo korist naše države varovati.“ In resnico je govoril mož. Magjari bodo v oholosti svoji zapravljal, Avstrijanci naj pa plačajo! To je namen dveh bank iz enega, to je, našega žaklja. — Kakor ustavoverci javkajo o novi pogodbi, isto tako tudi demokrati centralisti. Tako je demokratično društvo v 9. okraji našega mesta na predlog tukajšnjega mestnega odbornika Löblichja te dni sklenilo peticijo na državni zbor, naj nikar ne pritrdi novemu načrtu Avstrijsko-ogerske pogodbe, rekši, da že pogodba leta 1867 je naložila Avstriji pretežka bremena, ki pa se imajo po novi pogodbi še težja narediti. — Po pravici zato pravi konservativna „Oest. Rundschau“, naj stvar obračamo kakor koli, to je gotovo, da pogoji novega „ausgleicha“ ne pomenijo drugega nič nego povik-

šanje Avstrijskega, znižanje pa Ogerskega plačila, — da pa se stvar na bolje ne obrne, dokler bode Magjar Andrassy ministersko krmilo v svojih rokah imel. Povsod tedaj — ali bolj glasno ali bolj tiho — sliši se želja, da bi grof Andrassy popustil mesto, na katerem niti v notranjih niti v vnanjih zadevah ne deluje na blagor Avstrije. Če pa tudi se zdaj celó mnogi državni poslanci ustavoverske stranke zeló hudujejo proti novi pogodbi, istina je vendar to, ko pride do ločilna ura v državnem zboru, da memravši bodo glasovali za predlog ministerstva le za to, da Nemec ostane gospod v Avstriji, Magjar pa na Ogerskem!

V Gorici 20. maja. — Dvoje groznih dogodeb je pretekle dni mesto in okolico našo vznemirilo. Oboje se je zgodilo v Podgori pod Gorico, oziroma, blizo železničnega mosta — komaj dva streljaja druga od druge. Prvi dan t. m. zvečer je bil namreč nek 23leten mladeneč iz Karmina (Zorzin) prišedši iz Gorice na kolo-dvoru; zamudil je bil vlak in se namenil iti domu peš po železnici. Ta svoj namen je na postaji nekaterim razodel in menda še pristavil, da ima denar pri sebi. Čez par dni potem so pripovedovali lokalni časniki, da se ne vé, kam je omenjeni mladeneč prišel, doma da ga ni. Vse prašanje in čakanje bilo je brezvspešno. Dne 16. t. m. je zapazil nek železnični čuvaj v vodnjaku pod železničnim zasipom tje od mosta (na meji med Podgoro in Ločnikom) človeško truplo. Prišla je komisija, truplo so izvlekli in koj spoznali v njem Karminskega mladenci. Celo noč je imela komisija s pregledavanjem opraviti, ali gotovih znamenj ni našla na njem, da bi bil Z. umorjen; vendar pa se tako sumi. Tistega čuvaja, ki je truplo našel, so zaprli. Čudno je to, da so našli pozneje pri vodnjaku tudi neke zapiske od rajncega roke; in dasiravno je šel zmiraj dež, niso bili premočeni. Ali so pozneje v vodnjaku, ko so ga izpraznili, še kaj našli, ne vem. — Dne 17. t. m. pa so na Podgorskem pokopališči — kakih 14 dni po pogrebu — izkopali ženo, kateri je, kakor gre govorica, nje mož zaval. Bil je on v službi pri grajščaku grofu A. Kakor hitro je komisija našla znamenja zavaljanja (sè strihninom), dejala je omenjenega služabnika v zapor. — Tisto zemljišče v Podturnu, o katerem sem že enkrat poročal, da ga misli deželni odbor ukupiti za kmetijsko šolo, je zdaj res ukupljeno za 28.000 gold. Lega je pripravna, zemlja prav dobra (bila je nekdanj lastnina slavnega polkovnika Angleškega, viteza Catinelli-a, pred 30 leti glavnega stebra naše kmetijske družbe); poslopja pa so v slabem stanu in bodo potrebovala mnogih poprav. — Dne 14. t. m. so se pričeli popularni govori o kmetijstvu v raznih krajih po Goriškem; gg. prof. Povše in Kuralt sta prevzela vsak 3. — S poročili o vremenu pa že sam več ne vem, kaj bi počel. Mislili smo par dni, da se je poletje vendar enkrat začelo; dež je nehal, ali včeraj je vstala burja, kakor pozimi, in ko ne bi šteli danes 20. maja, ne bi nas bilo sram poiskati si zimske suknje. Če bo nocoj tiho — bomo imeli slano. — Grozdja se je zaradi prevelike moče veliko pozgubilo. Do sedaj ni nobeni reči vreme ugajalo.

Iz Štajarskega 18. maja. — Spominek za mnogozasluženega gosp. Valentina Orožna se bode po naznanilu v „Slov. Gosp.“ kmalu izvršil. Ker se je nabralo dosihmal le 151 gold., so rodoljubi v shodu v Mozirji sklenili, da se napravi marmorna ploščica s pristojnim napisom in vzida v cerkveni predveži sv. Frančiška. Odkriti se ima ta spominček slovesno. Dobra misel v Mozirji zbranih rodoljubov je bila posebno ta, da se naberó pesmi in drugi spisi Orožnovi ter z životopisom njegovim na svetlo dadó. Zbirka ta bode

blagemu pesniku gotovo najlepši spominek, po katerem bode rad vsak segel, ki ni samo po besedi Slovenec.

Iz sosesčine Kranjske 20. maja. — Na meji treh slovenskih škofij živeč imam priliko opazovati sedanje stanje reči na desni in na levi, za in pred seboj. Tudi pismenih ali ustnih zročil iz prejšnjih časov ne preziram; mika me vsaka besedica, vsaka črtica, ki mi kaže „nekdanj“ in „zdaj“ v svoji in bližnjih vladikovinah. Tako na priliko rad slišim pripovedovati, kako so — tempo fa — Ljubljanski duhovni s Kafarnavmske svoje višave *) — pomilovaje jih — gledali na uboge (?) sosede. Jezik je tekel Kranjcu gladkeje ko Primorcu; Wolfova kurija je znala vse bolje voditi in uredovati itd. Bili smo — pripovedujejo starši naši duhovni — neka-košna „inferiore Race“ memo Kranjske duhovščine, kateri je bil biskup Wolf sè svojo vlado ponos. Zdaj pa ni že davno več tako — kali? Zdaj ste nam Ljubljancje — petra scandali. Kar nam časniki prinašajo in kar je veter one dni pripihal iz bele Ljubljane, ni kaj všečno. — Če se na zelenem lesu tako godi, sè suhim kako bode? Per Bacco! Klun in Marn sta menda vendar zelen les. — Situacija je mučna, jako mučna. Kedar začne priprosti, krotki, pobožni Slovenec kritikovati osebe, ki bi morale na sveti višini, na kateri stojé, biti nedosegljive, mora se čutiti hudo razžaljenega. Ne smem vsega povedati, kaj in kakó prostak ali omikanec sodi o dogodkih Ljubljanskih. Neobhodno potrebno je, da se govoricam vir zatakne. Vae homini illi, per quem.....! „Kaj ni žive duše v Ljubljani razen „Novic“, da bi se zlate „svobode“ spomnila v sedanjih kritičnih časih? Možka beseda iz veljavnih ust na pravem mestu je zdaj živa potreba. Starešinstvo škofijsko bi imelo najprej nalogo odkritosrčno spričevanje dati resnici in pravici. — Stvar je po mojem in mnogih družih menjenji principierna in sega daleč tje čez Klunovo glavo. Vprašanja so: Jeli cerkev v svojih zadevah avtonomna, ali ni? Nekdanj je ponujala država cerkvi svoj brachium saeculare; — kaj ima biti posihmal narobe? Ali je duhovnik državljan, ali ne? Sme li uživati državljanske in meščanske pravice, ali ne sme? Sme duhovnik državljan v raznotere zastope voliti in biti izvoljen, ali ne? Tiskovna postava in svoboda ima za-nj veljavo, ali je nima? In, če jo ima, zakaj bi se mu branilo pisati? — pisati pošteno, cerkvenim in državnim zapovedim primerno? Za taka in enaka vprašanja gre. Videant consules!

Raka na Dolenskem 20. maja. (Volitev novega srenjskega zastopa) pri nas je bila 8. dne t. m., danes pa 20. dne t. m. volitev novega župana in srenjskih svetovalcev. Izvoljeni so: Martin Šiško iz Zalok za župana; Alojzij Vehovec iz Rake, France Malenšek iz Zalok, France Metelko iz Dolenjevasi, Blaž Šribar iz Ardrega, Anton Banič iz Blatnika in Matija Cvelbar iz Mašečevasi, za svetovalce. Izvoljeni so sploh pošteni možje; zatoraj slava volilcem! Memogredé naj tudi omenim, da ne kmalu kje vživa kak župan toliko zaupanja pri srenji, kakor prejšnji župan France Malenšek, kar se je prav očitno pokazalo že 8. dne t. m. pri volitvi srenjskega zastopa in danes pri volitvi novega župana. Ko bi bil volitev le hotel sprejeti, bil bi z ogromno večino zopet voljen, a raji je županstva breme naložil na častivrednega naslednika Martina Šiško, ki je na njegovo odpoved z večino glasov izvoljen bil za župana. Bog ju živi!

Z Gorenjskega 21. maja. — Podaj se kamor koli hočeš po Gorenjskem, povsod čuješ obžalovati nenadno prestavo občespoštovanega gospoda duhovnika Kluna

*) Luk. 10, 15.

in strmeti nad komentarom, s katerim je to prestavo „Tagblatt“ svetu oznanil. To je en glas vseh poštenjakov, bodi si svetovnih ali duhovskih. Gosp. Klunu, naznanjaje živo svoje sočutje, rečemo, da „Tagblattovo“ in enakobažnih listov nesramno obrekovanje g. Kluna in vsega družega narodnega duhostva je še celó dremalce probudilo, da so spregledali in da spoznajo, kaj sedanje sleparsko liberalstvo s sv. našo cerkvijo namerava. Naj „Tagblatt“ e tutti quanti le robné — molčali smo — iz viših vzrokov, pa zdaj tako hinavsko napadeni in provocirani po „turškem“ listu, v katerem se je slavljenje podobe Marijine na Brezjah s peklenko predrznostjo imenovalo kot počestčenje „pomalane svinje“, — po listu, v katerem se je brala bogokletna nesramnost pod naslovom „Offenes Schreiben an unsern Herrgott“ in mnogo družega več, čutimo se dolžne, v brambo mile matere katoliške cerkve in lastne svoje časti povzdigniti svoj glas in očitno izreči obžalovanje, da se iz merodajne stolice ni storil noben korak za kazen tolike pohujšljive drznosti, s tem pa se nesramna svoját „Tagblattska“ še celó tako drzna naredila, da si upa komentar pisariti o prestavi gosp. Kluna, ki ga ne neha (glej list 111 in 116) žaliti s psovko „der bekante Domkaplan, recte Hetzkaplan“!!

Iz Ljubljane. — Kakor je politično vreme, kamor koli pogledamo, jako neugodno, tako je tudi fizično vreme, ki dela kmetijstvu dobre ali slabe letine. Da letos v tem oziru nimamo nič veselega pričakovati, je Bogu bodi potoženo, že gotovo. Poleg družih letošnjih uim je v nedeljo slana veliko škodo naredila po polji, vrtih in nogradih, in to ne le sèm ter tje, ampak po več deželah. Dunajskemu centralnemu meteorologičnemu zavodu so 21. dne t. m. došla sledeča poročila: v Pragi jasno, led, — v Krakovi zjutraj slana, opoldne sneg, — v Levovu slana, — v Peštu led, — v Zagrebu burja, led, — v Sibiriji sneg, led, — v Celovcu slana in led, — v Pulji in vsi Dalmaciji mrzla burja, — na Českem in Moravskem dve noči zaporedoma slana. — Iz Novomesta poroča gosp. Ogulin družbi kmetijski, da je v svojem nogradu na perji trt zapazil neko bolezen — phyllerium vitis — izvirajočo od presilne moče.

— Sl. ministerstvo kmetijstva je z dopisom od 13. dne t. m. sklepni račun, ki ga je odbor družbe kmetijske o porabi državne subvencije z 800 gold. za mlekarstvo in planinsko gospodarstvo v letu 1874 in 1875 ministerstvu položil, v vseh točkah odobrilo, razen tega pa odboru naročilo, naj gospodu župniku Janezu Mesarju v Bohinjski Bistrici za temeljito poročilo o potovanji po Kranjskih planinah in podučevanji umnega mlekarstva in sirarstva posebno priznanje v imenu ministrovem izreče. — Odbor je častno to pohvalo za povzdigo domačega našega sirarstva radostno naznanil neutrudljivemu rodoljubu.

— Porotniki za prihodnjo dôbo, ki se bo pričela 6. junija, so: Valentin Sturm iz Polič, Karol Dolenc iz Vipave, Matija Pesjak iz Kamne gorice, Janez Wukonigg iz Litije, Gašpar Novak iz Hrastij, Pavel Beseljak iz Postojne, Alojzij Kantoni, Janez Perles, France Peterca, Pavel Gobatto, Peter Lasnik, France Orešek, Peter Toman, Jože Matevžè, Franc Regoršek, Miha Pakič, Ferd. Sovan, Miha Krašna, Val. Hörman, Janez Janeš st., Jože Bartel, Franc Štrukelj, — vsi iz Ljubljane; Jernej Strumbelj iz Studenca, Kajetan Stranek iz Idrije, Tomaž Ločnikar iz Viča, dr. Jan. Mencinger iz Kranja, Leopold Urbas iz Idrije, Jan. Triller iz Loke, Franc Videmšek iz Doba, Jernej Kramar iz Las, Ferd. marquis pl. Gozani iz Volčjega potoka, Jak. Lenasi iz Češnjave vasi, Andrej Kališnik iz Tržiča, Jakob Brolih iz Guncelj, Štefan Lapajne iz Idrije, Ant. Wucherer iz Rečice. Namestniki: Gustav Hohn, Jože

Pock, Jože Koželj, Karol Hinterlechner, Jernej Semron, Maks Krenner, Rajm. Šiškar, Jože Hein, Šimon Rister, vsi iz Ljubljane.

— (*Banka „Slovenija“*) bode imela 6. dan prihodnjega meseca svoj občni zbor, in kakor je podoba, velike pomembe. Obravnavalo se namreč bode vprašanje družega vplačila. Misliti bi se po pravici smelo, da vodstvo naše banke, ki največ delničarjev ima na zemlji slovenski, program zborovih obravnav razglašja tudi po časnikih slovenskih, al žalibog, temu ni tako, ker §. 74. bankinih pravil pravi, da „vsa društvena razglasila priobčujejo se v Dunajskem časniku (Wiener Zeitg.) in pa v Ljubljanskem časniku (Laib. Zeitg.)“, — opravični svet pa dozda ni še do spoznanja prišel, da bi najbolj potrebno bilo — kar tudi §. 74. dopušča — da bi se vsaj v nekaterih slovenskih časnikih objavil program občnega zbora. Mi moramo obžalovati, da se to ni zgodilo in da so slovenski časniki dobili le lakonično notico brez podpisa vodstvenega s 7 vrsticami, da je občni zbor 6. junija in pa delničarji imajo svoje delnice do 31. maja pri banki vložiti, sicer nimajo glasa v zboru. V tej notici se govori o važnosti 5. točke programove, al vse vprašuje: kaj pa pravi 5. točka? Mi jim ne vemo družega odgovora dati kakor to, da gre za novo vplačanje.

— (*Mestni odbor tukajšnji*) ima danes prvo sejo po novih volitvah, v katero pride „strahovita“ čveto-rica novih odbornikov: Klun, Jurčič, Regali in Horak. Volitve bile so že meseca marca, a danes je še le prva odborova seja. Menda so gospodje na „rotovžu“ mislili zavleči sejo tako dolgo, da gosp. Kluna ne bo več v Ljubljani, gosp. Regalia pa letošnja slana vzame. Al ni se jim zgodilo, česar so hoteli!

— (*V podporo po grozni povodnji poškodovanim prebivalcem Ljubljanskega mahú*) napravi v prostorijah restavracije čitalnica naša v nedeljo zvečer ob 8. uri zabavo z loterijo, pri kateri bode godla slavnoznana c. kr. vojaška kapela, kateri brezplačno sodelovati je častiti gosp. polkovnik z ozirom na dobrodejni namen vljudno dovolil. Da se dohodek milodarne loterije siromakom ne zmanjša, se hvaležno sprejmejo za dobitke darovane primerne stvari. Program te zabave, za katero je vstopnina določena na 20 krajc., se naznani tudi po uličnih plakatih.

— Zraven maharjev, ki jih je zadela velika nesreča povodnje, tare ta nadloga tudi veliko Planinsko dolino, ki je že skoro poldrugi mesec pod vodo, ki se bode težko do konca tega meseca odtekla. Na tisoče centov sena in vsa posetev je uničena.

— (*Kranjsko-Primorsko gozdarsko društvo*) ima 25., 26. in 27. dne t. m. v Gorici svoj letni zbor.

— (*Med zdravili za zobé*) slovijo posebno Anaterinova voda, štupa in Anaterinovo testo od dr. Popp-a, c. kr. dvornega zobnega zdravnika na Dunaji. Priporočilo teh zdravil tudi v našem listu ni prazna hvala, ampak hvala, ki se naslanja na obile skušnje.

— (*Družbene zadeve.*) „Sokol“ je imel v soboto v čitalnici večerno zabavo z godbo in petjem, v nedeljo pa v istih prostorih delavsko izobraževalno društvo razveseljevanje s petjem, glediščinimi igrami, nemškimi in slovenskimi, godbo in plesom. Obe zabavi ste bili živahni. — Živahno je tudi kegljanje za dobitke, ki bo jutri končano. Vsega dohodka utegne biti do 600 glđ., pa so stroški zeló veliki; vendar bo za „dramatično društvo“ in „narodno šolo“ še nekaj ostalo.

— (*25 letnikov „Novic“*) je na prodaj. Več o tem pové administracija „Novic“.

— (*Pobirki iz časnikov.*) 116. list „Tagblattov“ kaže, da njegovi patroni ne dadó mirú, kajti napisali

so zopet blizo dve strani navadnih psovk proti „ultramontancem“ pod napisom: „was ist ihnen die Religion?“ Ker tedaj „batalijo“ hočete, naj pa „batalija“ bode! — V 118. listu pa „Tagblatt“ krokodilove solze pretaka, da po krivdi večine deželnega odbora odide nesrečnim maharjem dohodek nemškega gledališča. Kaj pa, ko bi se ta pritožba na pravo stran obrnila in reklo, da ona „noblesse“ je hotela pred vsem za-se 2 kosa? Po takem za-se pečenko, drugim pa ostane. Res, pametna „dobrotljivost!“ — (Časnikarske zadebe.) Slovenski časniki imajo težak stan, preganja jih ne le cenzura, ampak tudi pošta. O prvem pričajo zasege in sodnijske obravnave (tako imata gg. J. Aléšovec in J. Krajec v petek 26. t. m. zopet obravnavo pri deželni sodnji zaradi „Slovenca“), o drugem pa memo več dogodov tudi to, kar se je zadnjič „Danici“ na neki pošti zgodilo. Prišla je namreč naročniku v roke vsa povaljana in ob robu popisana z nesramnimi opazkami, katere so se mogle le na pošti va-njo zapisati. Naročnik je poslal list, kakor ga je prejel, nekemu domoljubu v Ljubljano in želeli bi bilo, da bi na korist vseh slovenskih listov opravištvu „Danice“ to naznanilo ministerstvu kupčijstva, da se nesramnež izvé in po zaslugi kaznuje. Tako pritožbo bi gotovo opravištva vseh slovenskih listov podpisala.

— (L. Haderlapove pesni) so na prodaj v J. Blaznikovi tiskarni po znižani ceni 20 kr. Kdor jih kupi 12 vkup, dobí en zvezek po vrhu.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Zborovanje delegacij v Budapešti je zdaj glavna stvar naših notranjih zadev. 15. dne t. m. ste imeli obe delegaciji prvo sejo, Avstrijska dopoldne, Ogerska pa popoldne. Zlobudravi predsednik Avstrijske delegacije dr. Rechbauer je pričel zborovanje s tako nedostojnimi političnimi čenčami, da ga je popoldne v delegaciji Ogerski njen predsednik Slavy zavrnil s sarkastično opazko, rekši, da on kot predsednik ne more — in da tudi ne bi pristojno bilo — preteči vlado z razlaganjem o svetskem politiskem položaji. — 18. dne t. m. so bili poslanci pred cesarjem. Skupne potrebščine za Avstrijo in Ogersko so prevdarjene na 114 milijonov in 249.208 gold., — po odšteti 11 milijonov in 99.000 gold. colninskega presežka znašajo tedaj skupne potrebščine 103 milijone in 150.208 gold., od katerih ima Avstrija poplačati 70 milijonov in 761.042 gold., Ogerska pa 32 milijonov in 789.166 gold. — V sejo Avstrijske delegacije 20. dne t. m. je prišel tudi grof Andrassy; v razpravi proračuna vnanjega ministerstva so zahtevali poslanci dr. Schaup, dr. Giskra, dr. Kuranda, dr. Herbst, dr. Brestel in še drugi razjasnil od njega o vnanji politiki in to posebno o ustanku na Turškem. Grof Andrassy jih je zagotavljal, da on vzame popolno odgovornost na-se, da iz sedanje situacije ne doide nikaka škoda za interese monarhije, — da pa ne more sprejeti nobenih pozitivnih napotkov za svoje daljno postopanje. Poslanec grof Coronini je ministrov odgovor zadovoljen na znanje vzel. Giskra, Kuranda in Herbst so pa grofa Andrassy-a najbolj interpelovali zato, da so strupeno svoje sovraštvo kazali slovanstvu.

Česko. Iz Prage. — Slavni dr. Palacky je zelo nevarno zbolel.

Hrvaško. Iz Zagreba. — Presvitli cesar je po silni povodnji v Sisku in okolici njegovi poškodovanim iz lastne svoje blagajnice 3000 gold. darovati

blagovolil. — Velikanska deputacija se napravlja na Dunaj prosit cesarja pomoči, da se naredí železnica iz Siska v Zemun, katero Magjarska sebičnost še zmirom ovira, čeravno je Peštanska vlada za več milijonov lesa na Hrvaškem posekati dala z obljubo, da se omenjena železnica napravi; zdaj pa jo odlašajo in nameravajo narediti iz Pešta v Zemun. — 19. dan t. m., spomendan Jelačićeve smrti, je bil tukaj slavljen z veliko svečanostjo okoli Jelačićevega spominka. Slava neumrlemu banu Jelačiču!

Iz Turškega bojišča. — Na Turškem že zadnja ura bojuje, znamenja se prikazujejo, da gré h koncu. V Bulgariji je, kakor pripovedujejo zanesljiva poročila, na nogah že čez 12.000 ustajnikov, večidel so se uprli sili in grozovitosti begov. Iz Bosne se čuje o hudih bojih, v Hercegovini je vse bolj tiho, ker se pripravljajo ustajniki na nov napad. V Nikšiću je namreč živež zopet pošel in Muktar paša ga hoče zopet donesti. V Sutorini je menda vnovič pogajanje z vodji ustajnikov, ker so izrekli, da prej stavljenih pogojev se več ne drže. Rodić je namreč dobil povelje, podati se vnovič k ustajnikom, prav tako tudi nek poslanec Črnogorskega kneza, dalje prvi Ruski konzul Jonin in Božidarevič-Veselicki. Dogovarjanje ima namen doseči začasno pomirje. — V Srbiji so strune že do pretrganja napete, listi povdarjajo navdušenost za boj in da Srbija zdaj ne more več nazaj. — Važna je tudi novica, da se je Ruski general Černajev podal na Srbske meje ogledovat trdnjave in prepričat se, kako stoji Srbska z vojno robo in vojno močjo. — V Solunu sta umorjena konzula bila slovesno pokopana, izmed morilcev pa je bilo jih dvanajst usmrtenih. Kristjani povsod živé v groznem strahu pred Turškim divjaštvom, dan na dan prihajajo iz raznih krajev novice o Turških grozovitostih. Sploh se bliža dan velikih, pomenljivih dogodov.

Listnica vredništva. Gosp. K. J. v Št. R: Dopis „Va—“ smo po želji Vaši izročili „Slov.“, ker dotična stvar se ne more rešiti na poti časnikarski, če tudi bi se „sine ira“ obravnavala, ampak na oni, ki so jo „Nov.“ naznanile. — Gosp. B. L. v sp. J: Če bi dopis, ki ste ga privatno od vred. „Slov.“ prejeli, se dal na očitnost, bi nam utegnil sitnosti delati, bralcem „Novic“ pa bi ostalo vse nerazumljivo, ker se stvar ni obravnavala v njihovem listu. — Gosp. V. M: Dopis prejeli, kaže se za natis ugoden; prosimo le, kaj več nam naznaniti o dotičnem originalu, ki nam ni znan.

Žitna cena

v Ljubljani 20. maja 1876.

Hektoliter v nov. denarij: pšenice domače 8 fl. 80. — banaška 9 fl. 77. — turšice 5 fl. 10. soršice 6 fl. 72. — rži 5 fl. 60. — ječmena 4 fl. 20. — prosa 4 fl. 40. — ajde 5 fl. 20. — ovsa 3 fl. 70. — Krompir 3 fl. 80 kr. 100 kilogramov.

Kursi na Dunaji 19. maja.

5% metaliki 65 fl. 80 kr. Ažijo srebra 102 fl. 50 kr.
Narodno posojilo 69 fl. 25 kr. Napoleondori 9 fl. 54 kr.

Loterijne srečke:

v Trstu	{	20. maja 1876:	60.	3.	75.	23.	37.
v Lincu			71.	40.	84.	81.	90.

Prihodnje srečkanje v Trstu 3. junija